

БРОЈ 53.

У НОВОМЕ САДУ, у суботу 7. јуни 1862.

ГОД. XI.

НОВИ САДЪ 6. јуни.

Шта е у Црној Гори и Херцеговини? запити ће насъ пре свега наши читатељи узимајући данашњи број у руке.

Све по старом, одговорићемо имъ. Турке лемају наши црногорски знамен на све стране, као и до сада, а они лажу, — лажу пусти јоштъ горе него ли до сада.

Омер-паша видећи да нема среће на бойнонъ мейдану, латио се ситна пера и артије, те растура по свету чудне борбе немићене и победе нечувене!

Пре крадвогъ времена раструби Омеръ паша на све четиръ стране света: „Мои храбри Турци заузеше голмиъ итаганима на јуриштъ Острогъ.“ Кадъ оно, а оно и неомири-саше Острога, а камо ли да га заузеше!

Овакимъ преснимъ лажима Омер-паше и његови најмићара вичах е одавно светъ, оваке пресне лажи тую и данасъ ваздухъ, а њима више ни најприснији пријатељи турски не верују.

Нема сумњ, да е у последнъ време било крвава поколи и люти окршаи око кршовити брдина црногорски, али да су Турци каква успѣха имали, томе е тешко — врло тешко веровати.

Размотримо само етаиъ ствари на херцеговачко-црногорском-боишту у последнъ доба.

Са најпоузданије стране знадосмо брво-лану вестъ, да е 24. јуни добивена славна победа надъ Турцима кодъ Спужа. Турака погубе силесия. 26. јуни одржаше црногорски знамени другу, јоштъ славнију победу, наш известитељъ јави намъ, да е овде пало до четиръ владе Турака, а „Вандереру“ телеграфаше врло поуздани дописникъ са црногорскогъ боишта, да е ово била врло крвава борба, да е губитакъ Турака страшанъ, да имъ е сва войска распрштена, и да потученой войсци Дервишъ паше велика опасностъ прети, еръ јој е пресечен путъ повратка.

После овако славно одржани победа црногорски ево шта „Естр. Корес.“ телеграфашу: „28. јун. ударио е Дервишъ паша на Орог, (?) протерао Црногорце изъ шанцева и 30. јун. савезно се са усклицима радости са Абди пашинимъ войскомъ.“

Дервишъ паша, кон е 26. јун. одъ црногораца до ноге потученъ, заузима 28. јун. Острогъ! (или као што у телеграму стои Орогъ, да се неби можда лажи у трагъ ушло) то е баръ за насъ непознато, те држимо, да е ово друго одъ „Естр. Кор.“ проглашено за-узеће Острога тако исто истинито, као и оно наминшљно заузече Омерово пре неколико не-дела.

И тако ће по свој прилици лажна бити горни телеграфска вестъ „Естр. Кор.“, тимъ пре, што о такой победи Турака нејављу ни-ков друге новине, осимъ „Србобрана“, коме са боинога поля телеграфашу, да е цела Цр-на Гора у опасности и да се Дервишъ-паша сединонъ съ Абди пашомъ у Бѣлопавлићима у Црној Гори

Кадъ узмемо, да е войска Дервиш-паше 28. јуни. до ноге потучена, као што се са свию страна потврђуе, далъ, да е войсци Дер-виш-паше повратни путъ у Херцеговину пре-сеченъ и да му неосташе ништа друго, но или изгинути, или вроз ветску долину у Бѣ-лопавлићима къ Абди-пашин потегнути, то е

онда лако могуће, да се остатикъ дервиш-па-шини войске узъ реку Зету до Абди пашиногъ табора провукло и савише сединонъ; али да о-туда Црној Гори каква опасностъ прети, да су Турци заузели Острогъ или другу коју и-чу повицију црногорску, то неверуемо никако, и надамо се да ће прва известия са рат-нога поля нашу сумњу подпуно оправдати.

Знамо ми врло добро за нашу пословицу „И два лоша избише Милоша“, знамо, да е да-насъ Турска напрегнула све своа силе да раз-несе јуначко гњздо наши соколова, да скриши дичну перницију на капаку ербскомъ, знамо да е повукла већ и саме девѣлъ азиатске хорде, да јој помогну сатрти Карадагъ, што люто пркоси и задае телуку срамоту цару одъ Стам-бола!

Али знамо и то да ово ние првина. Богъ и јуначка мишица ербека сачуваше до данасъ Црну Гору, слободну и независну, сачуваше овај најдражи каменъ круне душанове у да-леко тежимъ временима, испредъ далеко яче силе душманске, него што е ова данашня; Богъ и јуначка мишица ербека одбраниће е, много лакше данасъ, еръ данасъ сутра шатъ се на заточиншту слободе и народности ерб-ске узъ црногорску и остале ербеке мишице придруже!

Новости изъ Београда.

Наши редовни дописникъ изъ Београда јави намъ: „Шта да намъ јавимъ одавде? У Београду е баръ за сада јоштъ све мирно. Народъ е сиреманъ на свашта, све е зането као занета пушка и чека на први миг госпо-дара, па да се збуди што е суђено и што се кадъ тадъ збити мора.“

Са свию страна изъ Србије долазе непре-етано вести да е народъ у најболѣмъ расно-ложеноу, да мало и велико, старо и младо, мушко и женско горе одъ желъ и ватре да се што пре побие са Турцима, са заклетимъ душманима прета и имена ербскогъ.

Турци се прикупљаю на границе наше. У Сѣницу, Орлово полъ и Нови Пазаръ дола-зе нове и нове турске чете, коа низами коа башибозуци са војничкимъ припремама и лу-бардама.

Но и наша се влада постарала да пре-дупреди турски упадаи у Србию. Познато е да се у Београду образовао еданъ бошњачки и херцеговачки, еданъ бугарски и јоштъ еданъ слободњачки таборъ. Ови слободњаци доби-су већ народне офицере кон ихъ вежтбаю. Вежтбанъ е већ довршено и слободњаци су већ одиравањни на границу. Бошњачка е ле-гит одиравањна у Ужицу, а бугарска у Алек-синацъ. Сва е прилика да ће тамо скоримъ доћи до окршаја.

У Шабцу су већ готово почела непри-ятельства. Турци неће да пропуштаю ербеке лаће исподъ града. Народъ е збогъ овога ја-ко огорченъ, и ако се Турци не опамете и не попусте, биће скоро крвава глава код Ша-бца, еръ Шабчани ако и всу шалъвачине, бога ми ће Турцима овај путъ тушалу скупо пла-тити.

У Соколу неки данъ у мало што се не побие наши са Турцима; Веѣжъ Ефендиѣ чувши за зулуме и преступе соколскога му-дира, сврже га, не би ли се рај умирила. Ве-ѣжъ ће послати другога мудира у Сокол, но

народъ тешко да ће се задовољити такомъ сатисфакциомъ. У Смедереву такођъ у мало шта не дође до крвави сукоба. Тако е у свој Србији, где Турци са Србима живе. Дошло е крайнъ време, да се овај заплетени чвор и-ли реши или пресече, па шта богъ да и срећа јуначка!

Посланикъ, кога е кнезъ Михаилъ одира-вио у Паризъ, вратио се натрагъ и као што казуе са рутинимъ писмомъ цара Наполеона на кнеза Михаила. Кажу, да царъ Наполеонъ одобрава подпуно досадашњи поступакъ кнеза Михаила и да ће се и самъ својски заузеи да се ербеко питањ на истоку изъ користиъ народа нашегъ реши.

По најновимъ известияма чуемо, да е у Бугарској букнула побуна. Бугарски ајдуци устадоше на Турке те ихъ тамане, где годъ стигну. Низами са башибозуцима одиравањни су на ајдуке, дошло е већ и до боя. Буга-ре предводи познати ајдукъ Стојицъ. Кажу, да су у целој Бугарској организоване мале четнице, коа ће се, кадъ нуцне часе, све савезити да прогоне изъ земљъ свогъ общегъ душманина.

У Босној преида изъ тѣх, чине се оз-биљне припреме за велике и важне догађае. Турци су по свој Босној као потучени, еръ обите се држи, да ће скоро пући гласъ, да се ербека войска сјединила са Херцеговиномъ и пресекла Босну одъ остали турски покра-ина Онда е Турцима свануо црни петакъ.“

Други намъ дописникъ отуда јави, да су Турци у Босни ако узукли рокове, да раю већ браћомъ почину иззивати велѣћи, да е дошло време, да се врате опетъ у свою ста-ру веру, па да постану са рајомъ браћа, као и некада што су били. Срби Бошњаци ож-ивили су духомъ, вади се оружъ, што беше до данасъ кришомъ покривено, еръ сватко се нада, да ће га за кратко време требовати.

Да виде читатељи наши каква е ситуа-цији данасъ у Београду, саопштаћемо им ово неколико речи изъ последнѣгъ броја „Србеко Народности“:

Башъ одзвде, одкудъ светъ ербеки нај-желѣније и најважније новости чека а нестрпе-љиво изгледа — немамо ништа новогъ да ј-вијмо. Бар ми ништа дознали ниемо што би вредно било да ербеки светъ сазна. Ми како и досадъ чинимо сваки свою дужностъ и чекамо съ највећимъ поузданѣмъ у Господара, владу и народъ ербеки онај одсудни частъ, кон ће ово чекањ и ово тако названо питањ прекинути и ма на коју страну понети. Едино е то што известно знамо, да смо на све спреми и го-и ми ћемо у славу Господара и народа е по-узданѣмъ и примерномъ одважности дочекати тренутакъ и чинити свету дужностъ свою, ма се како већ бачена коцка обрнула. Црно изъ бело, шта дошло да дошло ми смо вазда узъ Господара и свету стваръ нашу, а пуно се уздамо са целимъ народомъ. Трговина е скоро сасвимъ стала, упражњена, воена учени, патроле и страже, то су сада поглавити и не башъ неприятни послови наши. Да видите како дикојой нови опанакъ доликуе, кон е досадъ непрестано стаклене чизме носила, да видите младе деснице, коа су целогъ младогъ века свога само лакимъ веромъ махале, како оп-тринѣ итаганомъ учећи се, савиљу — да ви-дите по некогъ господичина, кон пре мало времена ние кадаръ био ни каменомъ е ог-

нѣшта у пѣѣ погодити, како сада добромъ венсанкомъ у нишанъ гаѣа — но и треба, морамо еданпутъ и ми у „нишанъ“ погодити.

„Тр. Н.“ доноси овај позивъ:

Дичне Србкниѣ! Србкниѣ су вада дѣ-
лили славу са својомъ браћомъ у юначкој борби
противу душмана: храбре Црногорке, кадъ е
потреба, напоредо иду са својимъ юнацима на
крваво боиште. — Хвала Богу, кадъ насъ те
потребе ние: нма насъ доста и безъ насъ на
бойноме пољу. Но друге су услуге, које намъ
ви данасъ можете учинити. Сетите се „Косовке
девојке“, која е по Косову превртала ранѣне
юнаке, те ихъ „умивала студеномъ, водицомъ,
напавала виномъ, цвѣтиемъ и залагала лебомъ
биелнемъ“, — на и ви данасъ притеците у-
помоћ, онимъ нашимъ юнацима, кои су на бо-
ишту допанули рана. Утешите ихъ вашимъ че-
стимъ походама и понудама; еръ знайте да:

„Надъ понудомъ изъ сенине руке.

Нема лека за србскогъ юнака.

Ово вамъ говори човекъ, кои е и самъ у
ранама лежао.

вашъ братъ Србинъ
Бока Влаиковиѣ.

Матица Србска.

Треба одборна седница 19. мај 1862.

Предмети книжевни. 27. Поклани се чи-
таоници србске гимнасике омладине у Сеге-
дину 86 комада Автописа. 28. Магистрат ва-
роши темишварске саопштава наредбу кр. ме-
стозаступника Угарске, која налаже, да одъ
сада мораю сва друштва, која су у Пешти, др-
жавѣ својихъ скупштина или предходнихъ кон-
ференција вишкомъ магистрату пријавити, кои
ће на њихъ изъ свое средине послати коми-
сара съ тимъ упутствомъ, да скупштину од-
махъ распусти, ако би у уставу означенегра-
нице свога делокруга прекорачила, или ако би
какавъ предметъ за демонстрацију противъ вла-
де употребила. 29. Тома Гвоздановиѣ, пола-
же главно одъ 600 ф. а. вр. коимъ Мати-
ци дуговао. 30. За Матицину и Текелину
књижницу набављу се ове књиге: Дѣла Јо-
вана Суботиѣ. Књига IV. пѣсне драмске. У
Новомъ Саду 1862. — Песме Бранка Ради-
чевиѣ. III. У Темишвару 1862. — Рѣчникъ
наѣ книжевнихъ старина србскихъ написао Ђ.
Даничиѣ. Свеска 1. а — брѣзъ. Свеска 2.
брѣзи-врховина. У Београду 1862. — У-
станаѣ србски подъ Принѣмъ Борѣм. Од Јо-
вана Хаѣиѣ. I. Прве три године. У Новомъ
Саду 1862. 31. Читаоници клирикалног дру-
штва у Ђакову поклани се 82 комада Авто-
писа. 32. Др. А. Х. Циссеръ из Баньске Би-
стрице шаѣ на уздаръ за Текелину медаљу
у споменъ састанка угарскихъ природослови-
ца скванъ новаѣ. 33—35. Од омладине ли-
цейске у Београду. Јована Борѣвиѣ и „Дру-
штва Србске Словесности“ с хваломъ су при-
мѣне књиге: Лицейка. I. Издае омладине ли-
цейске. У Београду 1862. — Радия благо-
вештенскогъ сабора народа србскогъ у срем-
скимъ Карловцима 1861. Издао Јованъ Бор-
ѣвиѣ. У Новоме Саду. 1861. — Гласникъ
друштва Србске Словесности. Књига XIV. У
Београду. 1862. — 36. Одъ г. Михаила Ра-
евскогъ, проте при ц. рускомъ послаништву
у Бечу, съ великомъ су хваломъ примѣне
књиге: Euchologion der orthodox-katholischen
Kirche von Michael Rajevsky. Erster Theil Or-
dnung des Abend und Morgengottesdienstes aus
den heiligen Liturgien. Wien 1861. Zweiter Theil.
Die heiligen Sacramente samt den vor und nach-
folgenden heiligen Handlungen. Wien 1861.
Dritter Theil: Vorzügliche liturgische Handlun-
gen. Wien 1862. — Борба Славянъ съ Нѣм-
цѣми на балтѣскомъ поморѣ въ среднѣ вѣ-
ка. А. Гильфердинга. Санктпетербургъ 1861.
— 37. Др. Пал Ивановичъ прилаже на фондъ
Матичинъ 50 ф. а. вр. и прима се за редов-
ногъ члана Матице Србске.

Предмети заведення. 46. Заступникъ
друштва у Араду г. Петаръ Петровиѣ шаѣ
своє рачуне о Текелиномъ и Јовановиѣномъ
основанију за год. 1861. и явля о различитимъ
парничнимъ предметима петихъ фондова. 47.
Државоправна колегия кр. угарскогъ свеучи-
лишта о питомцима Текелиногъ заведення,
кои права слушаю. — 48. Јосифъ Пинтекъ и
жена му Елисавета моле у заимъ 4000 ф. а.
вр. 49. Пуномоћникъ друштва у Араду г. др.
Јованъ Крестиѣ шаѣ одъ прихода арадскихъ
добара 1031 ф. 50 н. а. вр. 50. Елисавета
Ванка роѣна Сандхнерова узима натрагъ свою
молбеницу, у којој е 6510 ф. а. вр. у за-
имъ искала. 51. Одбиа се молба Франѣ Шер-
фенедера, кои е искао, да се одъ нѣга ку-
пѣнии ланаѣ Текелине на име нѣгове ра-
нѣнине препише. 52. Франѣ Вахти одобрава
се заимъ одъ 1200 ф. а. вр. 53. Одбиа се
молба Живка Клаузера и жене му Марие, кои
су 6000 ф. а. вр. у заимъ искали. 54. А-
лександаръ Гавра нуди за ствари у галман-
скомъ винограду 70 ф. а. вр. — 55. Од-
боръ подноси свое примѣдбе на рачуне арад-
скогъ заступника друштва, кои е исти на стра-
ну Текелиногъ заведення за год. 1860. во-
дио и поправѣне амо послао. 56. Исти од-
боръ о рачунима, кои е исти заступникъ дру-
штва на страну Јовановиѣногъ фонда за год.
1860. водио. 57. Исти о рачунима арадскогъ
заступника друштва за Текелино заведение за
год. 1861. — 58. Исти о рачунима Јованови-
ѣвогъ фонда, кои е исти заступникъ за год.
1861. водио. 59. 60. Одъ Јована Борѣвиѣ
и „Друштва Србске Словесности“ съ великомъ
су хваломъ примѣне за Текелину књижниц-
у ове књиге: Радия благовештенскогъ са-
бора народа србскогъ у сремскимъ Карловци-
ма 1861. Издао Јованъ Борѣвиѣ. У Новомъ
Саду 1861. — Гласникъ Друштва Србске Сло-
весности. Књига XIV. У Београду 1862. —
61. Баронца Каролина Сереньова моли у за-
имъ 4000 ф. — 62. Звање насе явля, да
е г. Катарини Целингеровој роѣ. Цивилној
одреѣни заимъ одъ 6000 ф. исплатило. —
63. Исплаћуе се рачунъ за поправѣнѣ наме-
штај у председателској соби у суми од 35
ф. 93 н. — 64. Одређуе се исплата на ре-
паратуру Текелинихъ куѣа у Пешти однесе-
кѣ се рачуна у суми одъ 140 ф. а. вр.
— 65. Одлучуе се, да се каѣия на манѣој
Текелиној куѣи, која е у врло трошномъ ста-
нѣ, новомъ замене.

ДОПИСИ.

△ У Бечу, концѣмъ јуниа. У овај мах, кадъ
су очи свакогъ Србина на криљу орошене стѣне
Црне Горе упрте, где се србски витезови као ла-
нови боре, — кадъ се свака новостъ изъ Београ-
да, где е мало и велико на јуриштѣ веѣ приправно,
за дрѣтанѣмъ пуно наде очекуе, кадъ напоследку
свако србско срце одъ радости куца, ер тамо пре-
ко Саве, зору болъ будућности за Србство являти
се види, — у овај мах, велимъ неби валяло у то
чувство радости и наде, са позволѣванѣмъ неке ра-
не, која свакогъ Србина съ ове стране Саве яко
тишти, — дирати.

Алѣ башъ та борба наше браће преко Саве,
то одушевѣѣ за светиноју народности србске, не-
хотице насъ опомиѣ, да смо и ми тако одушевѣ-
ни били, да смо се и ми као ланови борили, кадъ
мислисмо Войводину извоювати и нашу народностъ
осигурати; текла е и ту потокомъ крѣца и то крѣ-
ца завичка браће съ ове и съ ове стране Саве,
и ради тога башъ Войводину прегорите неможемо,
него свако поговаранѣ о нѣој одиѣ у нашимъ
грудна налази, те неко чувство туге проузрокуе,
еръ врло добро знамо, да се та Войводина, којој
у најблагородниој намери за осигурати светиноју
наше народности, извоюасмо, — као страшило одъ
стране онихъ употребљивъ, кои никада приѣтели
слободе и народности били нису.

Има одъ некогъ доба како се поговара, да е
цѣрѣ заклѣчена благовештенскогъ сабора одобрио

и да ће Войводина за коѣ данѣ у животѣ сту-
пити.

Да е ова вѣстъ истинита, а би, кои доста
прилике имаѣ тако што искусити, намисту ямач-
но явля. Алѣ уверити васъ могу, да досада ни-
каквогъ решѣня о Войводини нема.

Но оѣу да вамъ явимъ, како се тај глас раз-
простро, шта е у ствари истина и каква ће одъ
прилике Войводина изгледати, ако се дозволи.

Онај, кои е први у „Позору“ явля, да е Вой-
водина одобрѣна, имао е по свој прилици нацртѣ
револуције (Resolutions-Entwurf) у рукама, те а тај
нацртѣ веѣ за резолюцију држао.

Питанѣ о Войводѣсу прѣтрѣса се овде у Бечу
веѣ годину дана и то готово свакогъ месеца.
Како нема изгледа за споразумѣнѣ са Маѣаримъ,
одма се ваде акта войводекогъ питаня, те се поч-
не о њѣму радити.

Изъ те радѣ произашла су три предлога, и
то одъ стране државногъ министарства, угарске и
хрватске канцеларѣ.

Кољко ти предлоги еданѣ одъ другогъ одету-
паю, немогу вамъ подробно казати. Само знамъ то-
лико, да е ваше пута страшно велика прѣспрка би-
ла. Бѣна одъ тихъ прѣспрка, која е више недеља
трајала, састојала се у томъ, што се о седѣшту
войводе сагласити нису могли, почѣмъ хрватски
канцеларъ никако ние хтео допустити, да войвода,
кои би у Новомъ Саду сѣдио и подъ угарску кан-
целарију подпадо, икакве власти у Срему имъ.

После дугихъ прѣговора сагласѣ се напослед-
ку у томъ, да хрватски канцеларъ нацртѣ резо-
лѣциѣ у форми краљѣвскогъ рескрипта на србски
саборъ начини, а у томе различна мѣѣни кољко е
могуће изѣдначи.

Тај нацртѣ рескрипта (кои као што чуѣмъ
веѣ е поднесенъ државномъ вѣѣу (Staatsrath) у-
правѣнѣ е на савакупѣни србски конгрѣс, и слу-
жи као одговоръ на поднесѣна заклѣчени благо-
вештенскогъ сабора. Главне точки у њѣму су ове:
вели се, да се гледало србскимъ жѣљама кољко е мо-
гуће задѣста учинити, алѣ да се морало и на дру-
ге становѣнике и целокупностъ државоправѣну Угар-
ске и Хрватске у обѣѣръ узети. По томе, за осигу-
ранѣ србске народности и азика, поделѣне се
бачка жупѣнии на дољноју и горѣну Бачку, те ће у
дољној бачкој, у торонталској жупѣнии србски
езикъ яваничанъ бити. Бѣанѣ одъ велики жупѣна
тихъ три жупѣнии носѣне насловъ „подвойводе“
алѣ безъ да се нѣгова властъ изванъ жупѣнии у
којој е на челу, распростирати може. Ове три жу-
пѣнии, ако би се хтеле, по потреби на едѣној скуп-
штини састати, морале би свагда зато прѣвишиѣ
допустѣнѣ имати. То е, вели се на крају рескрип-
та, крайѣни граница (die äusserste Gränze) до коѣ
се у испуѣняванѣ жѣля србски иѣѣ могло.

Ово намъ е у главноме садржаѣ тогъ нацртѣ-
ногъ рескрипта и по свој прилици да ће се и у
резолираномъ рескрипту само у толико србскимъ
жѣљама одговорити, у колико е у томъ нацртѣномъ
одговорѣно. Алѣ и ово држимъ, да ће само онда
бити, ако се Бечъ са Маѣарима неспоразуме.

Да такова Войводина са заклѣченима благо-
вештенскогъ сабора ни у каквомъ саразмерѣ не-
стои, по себи се разуме. Саборска веѣнина, која
одъ Войводинѣ формалну провинцију спрамъ Угар-
ске хтела да гради, на тврдо била уверѣна, да Бечъ
адва чѣка, да такове жѣлѣ србске испуѣни; докъ под-
ништо ние хтела, да су заклѣчени србскогъ кон-
грѣса угарскомъ сабору само саопште; кои напо-
следку съ Маѣарима никаквогъ саопштаѣ ние хте-
ла имати, но сво своє уѣѣѣ у Бечъ ставила, ми-
слеѣи, да ће овде више добити, негъ одъ угарскогъ
сабора, а незнаюѣи да у интересу онихъ, кои по-
знату политику на истоку тераю, никадъ лежати
неможе, нама што више дати, негъ што би намъ
Маѣари дали — та саборска веѣнина, велимъ, моѣи
ће се скоро, ако напоменути рескриптѣ изаѣе, у-
верити, како е тежѣлѣ нѣгове радѣ за Србѣ „не-
сковитѣ“ био.

Тужно и врло е тужно наше станѣ. Они му-
ченици у Врбасу, они витезови Сентомашки, оне
небројѣне породице, кои е мутѣна вода Дунава и Ти-
се одиела — да опѣтѣ устану на да виде, шта е
съ Войводиномъ, ради коѣ су они жртѣмъ пали,

било, и шта ће се њомъ бити, — се нама заедно би се заплакали.

Алѣ тѣшило се. Погледајмо се оне стране Саве, где Србству зора бола будущности руди, на рецимо: триенъ спасенъ!

В. Д. У Оросламошу 1. јули. Јуче у вече стиже овамо жуџански пристањ г. Емилъ Јовановић. Одавде отиде са персекуторима у мађарски кертисъ, кои се Врбица зове, да потражи некогъ лупежа, кои се у нашој околици за друга гарибалдовогъ разгласио, па иде одъ села до села парјајући људе, да ће Гарибалди скоро овамо доћи, те ће онда земљу делити. Овај лупежъ купи одъ људи и новце на гарибалдово име, тако ње одъ некогъ Мађара изъ Дорожје на ту цѣљу изварао 4000 ф. а. вр. — Г. Јовановићъ беше тако срећан, те е гореспоменутогъ ниткова подъ селомъ Врбицомъ нашао и пошто му се персекutori приближити не усудише, самъ га својимъ рукама узатио, везао и у Оросламошъ га са женомъ и дететомъ дотерао. Исти е лупежъ мађаръ, на себи носи плаветанъ шпенцелъ и широке мађарске гаће, жена му се пакъ носи врло господствено, у сандуку се нашло златни ствари, и скупоцени хаљина. Те исте ноћи буду сви скуна у мали Сегедин солгабирону одправљени. Говори се, да ихъ има цела компанија, да иду по сели и новце одъ људи намамљају. Нека се дакле сватко на умъ узме, и свакогъ невољаногъ у своју кућу не прима, но местној гв. власти пријави, да се извиди, ко е и шта е, како би се народъ одъ преваре такѣ заштитио.

УГАРСКА.

Н. Величество царъ поклонило е 1500 ф. вр. приликом последњегъ пожара пострадавшихъ у варошској жуџани; краљевски местозаступникъ грофъ Палфи, приложио е на исту цѣљу одъ свое стране 100 ф. вр. а. вр.

— Познати мађарски араџија изъ човградско жуџани Цира Богаръ уваженъ е од жуџанскихъ латона, кадъ е на пустари спавао. Његовъ братъ Иљонъ, кои се такође на пустари налазио, сретно е утекао.

— Неки хрватски листъ јави, да нештански универзитетъ са хрватско-славонскомъ дворскомъ канцеларијомъ на латинскомъ езикѣ кореспондује. Мађарски листови јављају, да то није истина и надају се, да ће универзитетъ ту лажну вестъ опровергнути.

ТРОБДНА КРАЉВИНА.

Изъ Задра читамо у „Н. Н.“, да е тамошњѣ наместништво одобрило већ статутъ друштва „Матице Далматинске“, когъ е намера издавати за народъ користне књиге. Кадъ ће се пакъ ова „Матица“ установити, то се јошъ не зна, будући се њенимъ главни поборникъ г. др. Петрановић, спрема на кратко путовањ; па и по његовомъ повратку, рађа се питањ, еда ли ће у ово друштво толико чланова приступити, колико их е потребно за ону преднамену цѣљу. „Матица“ она нема за сада друге главнице, него само едно 700 ф. вр. код хрватске Матице у Загребу, и неку незначителну своту, коју се нада извадити из Качићева албума. —

Истомъ се листу даљъ јави изъ Задра: Наша славна ђунта (знајте, тако се овде зове одборъ сабора далматинскогъ) позваа е службенимъ путемъ д-ра. Петрановића, д-ра. Пулића, проту Николаевића, професора Ивана Данила, Николу Мату Градића, проф. Сундечића, професоре Верчића, Байчевића, Валентића, Јвчевића, управитеља кодъ нормалне школе Андрију Стазића и некогъ старину Стевана Јвчевића, да сачине одборъ за пресуђивањъ књига, за које е наша ђунта обрекла награду дати, на онда и за досуђивањъ исте награде.

Ђунта е међутимъ у својимъ декретима на споменуте особе у веченъ попустила називањѣ њенихъ југославенскимъ, тумачећи да га назива славно-далматинскимъ, кои е среданъ србскомъ, управо истоветан (речи су ђунтинѣ), ерзъ га е тако саборъ далматински назвао.

Кадъ ће почети делованъ овогъ одбора, то се јошъ не зна.

АУСТРИЈА.

— Изъ Беча јавља „К. Ц.“, да су међу Русскимъ и Аустријомъ особито у последњѣ доба наступили врло запети односи. У Бечу е био неки данъ нећъ и о томъ говоръ, да се аустриски посланици изъ Петрограда позване на трагъ; закључено е да му се урлаубъ јошъ на три недеље продужи. Говори се, да има више узрока онимъ ладнимъ односима између аустрискогъ и рускогъ двора, а наиме да е поглавити узрокъ источна питањ и пријаванъ краљевства Италије одъ стране Русије.

— У Чешкој су одъ неко доба почели купити добровољне прилоге на Херцеговце и Пригорце. До данасъ е скупили 2000 ф. вр. а. вр., осимъ тога 12 центи крпа и завоя.

СТРАНЕ ЗЕМЉ.

СРБИЈА. „О. у. В.“ доноси еданъ чланакъ изъ Београда о томе, како се заступникъ аустрискогъ конзулата у Београду владао за времена бомбардовања. Овај се чланакъ саопштава съ тога, да аустриска влада сазна, како се владањъ њенимъ заступникомъ у Србији тумачи, и да се дѣлима опрвргне све, што није истинито.

Поменути дописникъ казуе, како е аустриски заступникъ Васић, кадъ е турска војска 21. маја први путъ варошке капије затворила, ноћу између 11 и 12 часова отишао у градъ Турцима и да се тамо по дуже времена бавио. Одма после његовогъ одласка буде еданъ батальонъ њивама изъ долињѣ дела града у горњи оправљанъ, кои на варошъ гледа. 3. јунија у вече, кадъ се савочео бой у Београду, били су се сви консули искупили, да прикирне учине, Васић е текъ онда дошао, кадъ се саветовањъ свршило. У понедељникъ 4. јунија бавио се онъ дуже времена у Београду, сутра данъ 5. јунија просуо се гласъ у Београду међу тамошњимъ аустрискимъ поданицима, да ће Турци, кои су се противъ наше подигли, бомбардовати Београдъ. Кадъ се изъ Београдъ бомбардовало, били су сви консули искупљени осимъ Васића, кои е текъ око 12 сати дошао и учинио предлогъ, да се Турцима поврати, онетъ турска варошъ, па ће онда бомбардовањъ престати. Консули едногласно одбаци предлогъ Васића, говорећи, да се они неће у преговоре упуштати са вероломнимъ нашоимъ, па то имъ одговори Васић, да ће онъ самъ ићи у градъ, Васић е затимъ узашо коња, те е са еднимъ канцларомъ отишао подъ Тончидеръ и ту се превезао преко Дунава, и текъ изъ Земуна са оне стране у градъ ушао, одакле топови нису пуцали. Кадъ е затимъ бомбардовањъ престало, дође Васић у Београдъ варошъ и њив консулима, да е бомбардовањъ самъ наша заповедио, но да е овај престао са пуцањѣмъ подъ тимъ условомъ, ако Срби не буду на градъ ударади.

„Лойду“ нишу, да су Срби готови жртвовати Београдъ, и да ће пре то учинити, него одустати одъ свои праведни захтевања, ерзъ едни варошподчинѣна е благу цѣле земљѣ и народа.

Изъ Мајданека нишу 24. јунија. Кадъ е први гласъ Београдски топова до насъ доспео — све е живо заплањило одушевљивѣмъ и огорченѣмъ. Примера ради навешћу пакъ само то, како су онде бавели се Французи за нашу свету стваръ особено саучешће показали. Свештеникъ њионъ држао е у овдашњој њионој капели молитву за срећанъ успѣхъ србске ствари. Приликомъ томъ наговорио е неколико речи у којима е јасно описао варварства Турака, и показао како треба да се едномъ учини крај варварству, у користъ образованости и напредка не само србскогъ но и цѣле Европе, и да е највећи задатакъ Француске човечности и образованости заступати на свакомъ крају света. Потомъ е држао малебствне за здрављъ Кнеза и Кнегинѣ. Томъ приликомъ била е на пилци еднѣ грдѣна буктина навештена и запаљѣна, кои е неки градъ у пламену представља. Кодъ насъ е и око

насъ све у реду и у раду, све е добре волѣ, одушевљено е мало и велико и готово Господару и отачаству са свимъ жртвама на услузи бити. Дѣј боже, да се србска праведна стваръ косно милостивогъ праведногъ срца вечите правде небесне и да се србске жељѣ еданпут остваре и испуне.

РОМАНИЈА. Букарештѣ 26. јуни. Прешоче била е последња седница законодавногъ тела кнежевине Романни. При крају седница одредѣла удонци министра Катарѣне годишња пензија одъ 2000 дуката и изражена е јавна туга збогъ смрти овогъ мученика народне политике. Проглашена е листа поногъ министарства у Романни. Председникъ и министаръ унутрашњѣхъ послова постао е Н. Крецулешку; министаръ финансије Ал. Катарѣну; министаръ правде Корнес; министаръ просвете Крецѣану; министаръ спољашњѣхъ послова Ал. Кантакузѣну; за контролу и јавне послове Ал. Флореску; за ратъ обристаръ Н. Ђика. По цѣломе судећи, може се рећи да е либерална странка у новомъ министарству превагу добила. У последњој коноралној седници претресало се питањ о томе, да се продужи жељѣница одъ Галаца до Београда и да се подигне еднѣ романско пристаниште на пријоме мору.

Говори се поуздано, и већ е телеграфомъ на све стране раструбљено, да е романско законодавнотело предало кнезу Кузи диктатуру на шестъ месеци. Веле, да се кнезъ Куза није тео диктатуре прихвати.

ГРЧКА. Народна гарда. Грчки парламентъ изаслао е едну комисию да наради предлогъ како да се оснуе народна гарда у Грчкој, предлогъ е онај камисија довршила и парламенту на потврду поднела. По онимъ предлогу био би обавезанъ сваки грчки грађанинъ одправљати активну војну службу одъ 20—50 година. Одъ 18—20 и одъ 50—60 година сачинавали би резерву. По овомъ предлогу имала би Грчка активна војника на броју 232000 раздѣљени у 297 батальона. Ако се одонуда одузму сви они, кои изъ различнихъ узрока неби могли служити, то би се ипакъ брой војника и 140000 дотерити могао. Офицере ће самѣ народне гардисте бирати до капетана. У Грчкој се сматра важанъ догађај изборъ магистрата у вароши Сира. Познато е, да се у марту месецу са Науџиномъ и варошѣ Сира побунила. Сира е узъ побуну пристао и варошки магистратъ са градоначелникомъ и подписао прокламацију на Грке. Кадъ се побуна утишала, грчка е влада распустила магистратъ и расписала новъ изборъ. Приликомъ новогъ избора изабранъ е едвогласно стари градоначелникъ, а тако истъ и сви првашњѣ сенатори.

ИТАЛИЈА. Краљевство Италије припознала е до данасъ Француска, Енглеска, Русија, Прусија, Дале Шведска, Данска, Швајцарска, Белгија, Холанд, Грчка и Турска, американске државе, Тунисъ и Мароко. Нема сумњѣ, да ће за кои данъ признати краљевство Италију и немачке манѣ државе, а особито оне, које подъ прускимъ уливомъ стоје. Тако дакле остае јошъ Аустрија, Баварска, Виртенбершка и уатракатоличка Шпанија, кои талинско краљевство непризнава. Дакле одъ 275 милиона народа у Европи, припознали су до данасъ 200 милиона, и то 75 милиона католика, а свега има 125 милиона католика у Европи.

— Гарибалди е држао у Палерму говоръ, у комъ е нешто рекао противъ цара Наполеона. Сви листови, кои су тај говоръ саопштили конфисковани су. Француски посланик у Палерму протестовао е противъ поменутогъ говора. Ратаца су интерпеловали о оној ствари; онъ е одговорио, да му е жао, што се то збило, да е одъ префекта изъ Палерма изискао нуждна изясненја и да ће се све предупредити, што би сигурности Италије на путу бити могло.

ФРАНЦУСКА. 30. јуни. био е арменски владика Хасунѣ, кои е изъ Цариграда стигао на аудиенцију кодъ цара Наполеона. Аудиенција е трајала дуже, но обично. Владика приповеда, да се цар Наполеонъ врло повољно и усрдно изяснио о хришћанима у Турској рекавши спешао, да е онъ готов сва могућа чинити у користъ угњѣтени хришћана у Турској и да према њимъ живѣ симпатиче осећа.

